

Korkeakouluyhteistyön kehittämisvaihtoehtoja koskeva esiselvitys

671/00.04.02/2026

Kaupunginhallitus 21.9.2026

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Koulutuspalvelupäällikkö Maria Lammin lausunto 16.9.2026:

Yhteenveto

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (jatkossa: Xamk) omistajakaupungit (Kouvola, Kotka, Mikkeli, Savonlinna) ja Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT (jatkossa: LUT) käynnistivät loppuvuonna 2025 esiselvityksen korkeakouluyhteistyön tiivistämisestä Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa. Tarkoituksena oli vahvistaa alueen korkeakoulutuksen kilpailukykyä ja kaupunkien elinvoimaa muuttuvassa toimintaympäristössä (mm. valtion leikkauspaineet, demografiset muutokset, yritysten osaajatarpeet).

Esiselvitystä ohjasi Xamkin omistajakaupunkien kaupunginjohtajista ja LUT:n edustajista koostuva ohjausryhmä, johon jokainen omistajakaupunki nimesi lisäksi luottamushenkilöitä. Esiselvitys valmistui LUT:n toimesta aikataulussa 31.8.2026 ja esiteltiin 8.9.2026; LUT:n hallitus käsitteli sitä 11.9.2026.

Esiselvityksessä tarkasteltiin kahta vaihtoehtoa:

1. yhteistyön syventäminen nykyisessä rakenteessa
2. Xamkin omistuksellinen liittäminen osaksi LUTia.

LUT:n hallitus päätti, ettei kumpaakaan vaihtoehtoa viedä jatkovalmisteluun. Päätöksen perusteina olivat toimintaympäristön muutos, vaadittavien investointien mittakaava ja riskit sekä LUT:n omat kasvutavoitteet. Samalla todettiin, että nykyinen yhteistyö Xamkin kanssa jatkuu, ja LUT haluaa edelleen tehdä vahvaa tutkimus- ja yritys yhteistyötä Kaakkois-Suomessa ja Etelä-Savossa.

Kouvolan näkökulmasta korkeakouluyhteistyö jatkuu ja laajenee verkostomaisen yliopistokampuksen mallilla: ei yhtä uutta organisaatiota, vaan useiden korkeakoulujen ja kumppaneiden (LUT, Xamk, muut yliopistot, Kymenlaakson hyvinvointialue, yritykset) yhteistyöalustana. Tavoitteena on yhdistää yliopistollinen koulutus, TKI-toiminta ja alueen osaamistarpeet, vahvistaa Kouvolan asemaa korkeakoulu- ja opiskelijakaupunkina, kasvattaa opiskelijamääriä, monipuolistaa opintopolkuja, vastata yritysten osaajatarpeisiin ja lisätä kaupungin elinvoimaa.

Kouvolassa toimii LUT:n tuotantotalouden ja elintarviketekniikan maisterikoulutukset Innovation and Logistics ja Food Processing Technology ja Xamkin koulutusohjelmat;
Tradenomi (YAMK), HR, viestintä ja johtaminen
Master of Business Administration, International Business Management
Master of Business Administration, International Business Management
Muotoilija (YAMK), kulttuurihyvinvointi
Muotoilija (YAMK), kestävä rakentaminen ja muotoilu
Muotoilija (YAMK), palvelumuotoilu
Master of Culture and Arts, Virtual Production
Insinööri (YAMK), kestävä rakentaminen ja muotoilu
Insinööri (YAMK), logistiikka
Sosiaali- ja terveysala (YAMK), hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen
Sosiaali- ja terveysala (YAMK) kulttuurihyvinvointi

Lisäksi tehdään yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston, Helsingin yliopiston ja sen yksiköiden Helsingin yliopiston kielikeskuksen ja HY+ täydennyskoulutuskeskuksen, Turun yliopiston, Lahden yliopistokeskuksen sekä Kymenlaakson kesäyliopiston kanssa. Tavoitteena on monialainen osaamis- ja tutkimusverkosto, joka tukee sekä koulutuksellista vaikuttavuutta että suoraa elinvoimavaikutusta osaavan työvoima, TKI-toiminnan, investointien ja osajien kiinnittymiseksi Kouvolaan.

Kouvolan kaupungin strategisena tavoitteena on (toisen asteen ja) korkeakouluopiskelijoiden määrän kasvattaminen vuoteen 2029 mennessä 9 000 opiskelijaan nykyisestä v. 2025 8 200 opiskelijasta.

Tausta

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin omistajakaupungit Kouvola, Kotka, Mikkeli ja Savonlinna sekä Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT kävivät alustavia keskusteluja korkeakoulutoiminnan yhteistyön tiivistämisestä loppuvuodesta 2025. Yhteistyön tiivistämistä koskevien keskusteluiden tavoitteena oli varmistaa alueiden korkeakoulutuksen kilpailukyky ja kaupunkien elinvoima muuttuvassa toimintaympäristössä.

XAMK:n omistajakaupunkien edustajat valmistelivat yhteistyössä LUT-yliopiston edustajien kanssa esiselvityksen laatimista koskevan sopimuksen. Esiselvityssopimuksen tarkoituksena oli käynnistää selvitysprosessi, jossa kartoitettiin eri vaihtoehtoja korkeakouluyhteistyön kehittämiseksi Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa.

Sopimuksen mukaisesti esiselvitystyötä koordinoi XAMK:n omistajakaupunkien kaupunginjohtajista ja LUT-yliopiston edustajista koostuva ohjausryhmä. Lisäksi jokainen omistajakaupunki nimesi kaksi luottamushenkilöedustajaa, jotka osallistuivat selvitystyön

käynnistykseen liittyvään aloitustilaisuuteen sekä esiselvitystyön välitarkasteluun.

Esiselvitystä koskeva sopimus hyväksyttiin (Kh 11.5.2026 § 116) ja kaupunginjohtajan lisäksi nimettiin kolme (3) luottamushenkilöedustajaa siten, että he olivat kaupunginhallituksen puheenjohtajiston edustajat (Inka Häkkinen, Miia Witting, Laila Uljas), osallistumaan esiselvitystä koskevan sopimuksen 5. kohdassa tarkoitettuihin tilaisuuksiin (esiselvitystyön alussa järjestettävä tilaisuus ja esiselvityksen välitarkastelutilaisuus).

Tavoitteena oli esiselvitystyön valmistuminen 31.8.2026 mennessä ja mahdollisesta jatkovalmistelusta päättäminen 30.9.2026 loppuun mennessä. Esiselvitys valmistui LUT:n toimesta sovitussa aikataulussa 31.8.2026. Se esiteltiin esiselvityksen julkistustilaisuudessa 8.9.2026, ja LUT:n hallitus käsitteli sitä hallituksensa kokouksessa 11.9.2026.

Liitteenä LUT-yliopiston hallituksen päätöstä koskeva tiedote.

LUT:n hallituksen 11.9.2026 pitämän hallituksen kokouksen päätöksen pohjalta laaditun LUT:n tiedotteen mukaan LUT-yliopiston hallitus on käsitellyt kahta esiselvityksessä tarkasteltua vaihtoehtoa Kaakkois-Suomen ja Etelä-Savon korkeakouluyhteistyön tiivistämiseksi: yhteistyön syventämistä nykyisessä rakenteessa sekä vaihtoehtoa, jossa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk liittyisi omistuksellisesti osaksi LUTia. Tiedotteen mukaan LUT-yliopiston hallitus on päättänyt, ettei kummankaan tarkastellun vaihtoehdon pohjalta edetä jatkovalmisteluun.

Tiedotteen mukaan hallituksen päätöksenteossa painottuivat toimintaympäristön muutos, investointien mittakaava ja niihin liittyvät riskit sekä LUTin omien kasvutavoitteiden toteuttaminen. Tiedotteessa todetaan myös, että nykyinen yhteistyö Xamkin kanssa jatkuu normaalisti eikä LUT-yliopiston hallituksen päätös muuta LUTin halua tai valmiutta tehdä vahvaa tutkimus- ja yritys yhteistyötä Kaakkois-Suomen ja Etelä-Savon toimijoiden kanssa. Hallituksen näkemyksen mukaan yliopiston vahvin panos alueelle syntyy jatkossakin korkeatasoisesta tutkimuksesta, yritys yhteistyöstä ja osaamisesta.

LUT-yliopisto ja Xamk ovat merkittävä osa Kaakkois-Suomen ja Etelä-Karjalan ekosysteemiä muuttuvassa toimintaympäristössä, ja Kouvolan korkeakouluyhteistyö keskittyy jatkossakin LUT-yliopiston ja Xamkin vahvuuksien ja korkeakouluissa tehdyn tutkimuksen saattamisesta alueen yrityselämän käyttöön.

Korkeakouluyhteistyötä tehdään paitsi alueellisesti, myös maakunnallisesti ja valtakunnallisesti, ja sen tavoitteena on luoda verkostomainen korkeakoulukeskittymä, yliopistokampus, myös uusin toimijoin alueellemme vahvistamaan sen elinvoimaa.

Verkostomaisella yliopistokampuksella tarkoitetaan Kouvolassa toimintamallia, jossa yliopistollinen koulutus, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä yritysten ja julkisen sektorin osaamistarpeet kootaan yhteen useiden korkeakoulujen ja kumppaneiden yhteistyönä. Kyse ei ole yhdestä uudesta hallinnollisesta organisaatiosta tai perinteisestä yliopistokeskuksesta, vaan tavoitteellisesta ja joustavasta yhteistyömallista, jossa Kouvola toimii eri yliopistojen, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Xamkin, Kymenlaakson hyvinvointialueen, yritysten ja muiden sidosryhmien kohtaamispaikkana.

Kouvolassa yliopistoyhteistyötä on rakennettu viime vuosina erityisesti LUT-yliopiston kanssa. Yhteistyön kautta kaupunkiin on saatu uusia maisteritason koulutusohjelmia ja vahvistettu yritys- ja tutkimusyhteistyötä erityisesti teknologian, tuotantotalouden, logistiikan, datatalouden ja elintarviketekniikan teemoissa. Samalla Xamkin Kouvolan kampus muodostaa kaupungin korkeakoulutoiminnan keskeisen perustan, jonka vahvuudet digitaalisessa taloudessa, kiertotaloudessa, energiassa, logistiikassa ja kestävässä hyvinvoinnissa kytkeytyvät kaupungin elinvoiman ja yritysten uudistumisen tavoitteisiin.

Lisäksi Kouvola tekee ja kehittää yhteistyötä muiden yliopistojen ja korkeakoulutoimijoiden kanssa. Itä-Suomen yliopiston kanssa on käynnistetty sosiaalityön maisterikoulutus yhteistyössä Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa, ja kaupungissa valmistellaan datatekniikan kandidaattikoulutukseen liittyvää yhteistyötä. Koulutusyhteistyötä ja avoimia korkeakouluopintoja kehitetään myös muiden kumppaneiden, kuten Helsingin yliopiston, Helsingin yliopiston kielikeskuksen ja HY+:n, Turun yliopiston sekä Lahden yliopistokeskuksen ja Kymenlaakson kesäyliopiston kaltaisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että eri kumppanuudet täydentävät toisiaan ja muodostavat Kouvolaan monialaisen osaamisen, tutkimuksen ja jatkuvan oppimisen verkoston.

Verkostomaisen yliopistokampuksen kehittäminen toteuttaa Kouvolan kaupunkistrategian tavoitetta vahvistaa kaupunkia kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaisena korkeakoulu- ja opiskelijakaupunkina. Kaupungin strategisena tavoitteena on kasvattaa opiskelijamäärää, monipuolistaa opintopolkuja, vastata yritysten osaajatarpeisiin ja vahvistaa Kouvolan asemaa osaajien, opiskelijoiden ja yritysten kohtauspaikkana. Korkeakouluyhteistyöllä tavoitellaan siten sekä koulutuksellista vaikuttavuutta että suoraa elinvoimavaikutusta: osaavan työvoiman saatavuutta, tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistumista, uusien investointien edellytyksiä sekä opiskelijoiden ja valmistuvien osaajien kiinnittymistä Kouvolaan.

Asian valmistelun tausta ja perusteet esiselvitystyölle

Korkeakoulusektorin ollessa murroksessa, johon vaikuttavat valtiontalouden korkeakouluihin kohdistuvat leikkauspaineet, demografiset muutokset sekä elinkeinoelämän nopeasti muuttuvat osaamistarpeet, on tarkasteltava uusia toimintamalleja, joilla turvataan

laadukas koulutus ja tutkimus- sekä kehitystoiminta jatkossakin Kouvolan kaupungin alueella sekä vahvistetaan kaupungin elinvoimaa.

Ammattikorkeakoulun ja yliopiston välisen korkeakouluysteistyön tiivistäminen on nähty kaupungin edun mukaisena useasta syystä. Yhteis-työn tiivistäminen tarjoaisi mahdollisuuden laajempaan ja syvempään koulutustarjontaan, mikä houkuttelisi alueelle uusia osajia ja tukisi paikallista yritystoimintaa. Yhtenäisempi koulutuskokonaisuus olisi myös vahvempi toimija kansallisessa kilpailussa ammattikorkeakoulujen rahoituksesta kuin myös kansallisessa sekä kansainvälisessä kilpailussa opiskelijoista. Yhteistyön tiivistäminen tarjoaisi myös mahdollisuuden säästöihin erityisesti korkeakoulujen tukipalveluissa, mikä vapauttaisi korkeakoulun resursseja itse ydintoimintaan, eli opetukseen ja TKI-toimintaan.

XAMK:n omistajakaupunkien ja LUT-yliopiston edustajat valmistelivat edellä mainittujen mahdollisuuksien kartoittamiseksi esiselvitystä koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena oli käynnistää selvitystyö, jossa tarkasteltaisiin erilaisia vaihtoehtoja yhteistyön syventämiseksi. Esiselvityksen teemoina olivat kasvun mahdollisuuksien tunnistaminen kaupunkikohtaisten kampusprofiilien kautta sekä yhteistyörakenteiden vaihtoehdot. Toiminnallista yhteistyötä on selvitetty nykyisessä omistusrakenteessa ja omistusjärjestelyn kautta muutetussa rakenteessa. Selvityksen painopisteenä on profiilien, toiminnan ja rakenteiden arviointi, mutta se mahdollistaa myös muiden kehityspolkujen tarkastelun.

Esiselvitystyö haluttiin toteuttaa tiiviissä vuoropuhelussa XAMK:n operatiivisen johdon ja asiantuntijoiden kanssa.

Päätösvallan perusteet

Hallintosäännön 2 §:n 4. momentin mukaan kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta.

19 §:n 1. momentin mukaan kaupunginhallitus muun ohella vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle sekä antaa konserniohjeen mukaisesti omistajaohjausta.

21 §:n 2. momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin monijäseniselle toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Koska nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse konserniohjaukseen ja kaupungin strategiseen omistajuuteen liittyvän esiselvityksen tuloksena syntyneen raportin käsittely, on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Liitteenä Esiselvitys (julkaistu 31.8.2026) ja LUT:n hallituksen päätöksestä julkaistu tiedote (11.9.2026).

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, [tuukka.forsell\(at\)kouvola.fi](mailto:tuukka.forsell@kouvola.fi); koulutuspalvelupäällikkö Maria Lammi, puh. 020 6155338, [maria.lammi\(at\)kouvola.fi](mailto:maria.lammi@kouvola.fi)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä tiedoksi liitteenä olevan 31.8.2026 valmistuneen LUT:n toimesta tehdyn esiselvityksen sekä LUT:n hallituksen tiedotteen päätöksestään koskien esiselvitystä.
2. lisäksi todeta, että Kouvolan kaupunginhallitus kiittää LUT-yliopistoa erinomaisesta valmistelutyöstä esiselvityksen osalta ja kaupunki haluaa jatkaa hyvää yhteistyötä LUT:n, Xamkin ja kaikkien muidenkin koulutuskumppaneidensa kanssa ja kehittää sekä syventää kaupungin koulutustarjontaa vahvasti tulevaisuudessakin.

Kaupunginhallituksen päätös: